

Ö S S Z E G Z É S

2022/2023. évi Budapest Ösztöndíj Programban résztvevő ösztöndíjas neve:

Váradi Eszter

Felsőoktatási intézmény neve: Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetem; Tájépítészeti, Településtervezési és Díszkertészeti Intézet; tájépítésmérnök MSc képzés

Kutatási téma címe: Vadonéló állat általi károkozás temetői környezetben – Problémamegoldás az Új Köztemető őzeinek kapcsán

Kutatás rövid ismertetése:

Az utóbbi évtizedben az őzek jelenléte állandóvá vált az Új Köztemetőben, és amellet, hogy sírokra ültetett/kihelyezett dísznövények elfogyasztásával *anyagi kárt* okoznak, jelenlétük egyéb *egészségügyi* és *baleseti kockázatokkal* is jár. A tanulmány célja elsősorban az őzpopuláció jelenlétéből adódó anyagi károk vizsgálata, jogi vonatkozásainak részletes elemzése, illetve a megoldási lehetőségek kutatása, azonban az egyéb jellegű konfliktusok is említésre kerülnek.

A tanulmányban röviden összefoglalásra kerülnek az *Új Köztemető adottságai* (elhelyezkedés, alaprajzi adottságok, funkciók és berendezések a területen, történeti vonatkozások), majd a területhez *kapcsolódó szereplők* feladatai, igényei kerülnek bemutatásra, és az, hogy az őzpopuláció milyen jellegű konfliktusforrást jelent számukra. Ezt követi a helyi *őzpopuláció*, valamint az őz vadászati tájegységen belül betöltött szerepének jellemzése.

A tanulmány részletesen ismerteti a téma *jogszabályi háttérét*: a vadon élő állat általi károkozás vonatkozásait, a vadon élő állat befogására és elejtésére, illetve annak védelmére vonatkozó szabályokat, továbbá a temetőt érintő szabályozást.

Mivel hazánkban és külföldön is előfordultak hasonló esetek, ezek leírására, elemzésére is sor kerül. A vizsgált esetek közt találni példát őzek befogást követő elszállítására, őzek kilövésére, időszakos állományszám-szabályozásra, beavatkozás nélküli állomány megtartásra és temető kártérítésre való kötelezésére is. Tanulmányozott *hazai esetek*: csömöri temető; Szombathely, Jáki úti temető; hódmezővásárhelyi temető. Tanulmányozott *külföldi esetek*: Frankfurt temetői (Németo.); Stahnsdorf, Südwestkirchhof temető (Németo.); aurichi temető (Németo.); Riehen, Hörnli temető (Svájc); Bécs, Zentralkirchhof (Ausztria).

A tanulmány a megoldási lehetőségeket két fő kategóriába csoportosítja: az *őzpopuláció megtartása és eltávolítása*. Előbbi alatt a beavatkozás nélküli megtartás és az állományszabályozás melletti megtartás kerül részletezésre, míg utóbbi alatt a befogás és elszállítás, illetve a kilövés található meg.

Az elvégzett kutatások alapján a tanulmány javaslatot tesz *átmeneti* és *hosszútávú megoldásra* is.